

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI
I MŁODZIEŻY**
(NR 195)
z dnia 14 stycznia 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 195)

14 stycznia 2015 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Pawła Baucia (TR)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3031).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Ratajczak** sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Tomasz Bzukała** wicedyrektor Narodowego Centrum Nauki, **Marcin Pałys** prezes Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich wraz ze współpracownikami, **Anna Osowiecka** główny specjalista w Ministerstwie Obrony Narodowej, **Włodzimierz Hausner** doradca prezesa Naczelnej Organizacji Technicznej, **Michał Nowak** członek zarządu krajowej Reprezentacji Doktorantów wraz ze współpracownikami, **Andrzej Kansy** dyrektor biura Zarządu Rady Towarzystw Naukowych przy Polskiej Akademii Nauk oraz **Stanisław Różycki** wiceprezes Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska** **Paweł Witecki**, **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Bogdan Cichy**, **Robert Durlik** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dzień dobry. Bardzo proszę o zajęcie miejsc. Serdecznie witam wszystkie osoby przybyłe na posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum.

Informuję, że w dniu 8 stycznia br. Marszałek Sejmu skierował do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3031). Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie uchwały Senatu Rzeczypospolitej w powyższej sprawie. Czy do porządku dziennego są uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny posiedzenia. W takim razie przystępujemy do realizacji porządku.

Informuję, że w opinii MSZ z 9 stycznia br. stwierdza się, że poprawki zawarte w uchwale Senatu, nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej. Nie ma pana senatora sprawozdawcy. Nie mógł dotrzeć, ale sobie poradzimy.

Mam prośbę do Biura Legislacyjnego, żeby wyjaśniło pewną techniczną kwestię rozpatrywania tych poprawek. Bardzo proszę.

Legislator Bogdan Cichy:

Jeżeli państwo pozwolą, z naszej strony byłaby propozycja, żeby państwo rozpatrywali i poddali pod głosowanie poprawki w dwóch blokach. Proponujemy pierwszy blok poprawek o charakterze redakcyjnym. To byłyby poprawki oznaczone numerami: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32 oraz 34. I drugi blok poprawek merytorycznych, to są, w naszym przekonaniu, tylko dwie poprawki: poprawka nr 19 oraz poprawka nr 24. Wydaje na się, że pozostałe 9 poprawek powinno być głosowane indywidualnie.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Jeszcze sobie tylko tutaj... i rozumiem, że poprawki nr 19 i 24 też byłyby głosowane łącznie?

Mam jeszcze pytanie do naszego Biura Legislacyjnego. Rozumiem, że ta seria poprawek, zaczynająca się od poprawki nr 1, 2, 4, 5 i potem dalej, to są poprawki redakcyjne

i to jest tylko zmiana sformułowania, czy są tam jeszcze inne zmiany? Oczywiście, poza przecinkami i innymi tego typu kwestiami, o których nie dyskutujemy.

Legislator Bogdan Cichy:

Te poprawki mają charakter redakcyjny. Polegają np. na uzupełnieniu adresu publikacyjnego. Są tam elementy, o których pan przewodniczący wspomniał, np. w poprawce nr 5 wyraz „otrzymany” zastępuje się wyrazem „uzyskany” itd. Według naszej oceny, ten blok poprawek nie wnosi żadnych rozwiązań normotwórczych. Od strony normy prawnej nie zmienia się nic. To są klasyczne poprawki o charakterze redakcyjnym. Coś można zapisać tak, coś można zapisać w inny sposób.

Jest taka propozycja, Senat zgłosił takie poprawki, żeby nie utrudniać państwu pracy i nie dywagować nad każdą z nich i zastanawiać się, czy to jest bardziej poprawne z punktu widzenia języka, czy to jest mniej poprawne? Proponujemy przyjąć te poprawki. One nie wnoszą żadnych treści normotwórczych. Nie dokonują żadnych zmian normotwórczych, natomiast te poprawki, które proponowaliśmy w bloku merytorycznym, czyli poprawki nr 19 i 24, w naszym przekonaniu mogą budzić pewne wątpliwości, co do treści normotwórczych. Mogą je modyfikować, mogą nieco zmieniać, mogą inaczej rozkładać akcenty. Natomiast pozostałych 9 poprawek również może powodować zmiany normy, czy mogą powodować modyfikację zmiany normy itd. Wkraczają w treści merytoryczne, a ten blok 24 poprawek o charakterze redakcyjnym, w naszym przekonaniu, takich przesłanek w sobie nie zawiera. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, nie mam przy sobie regulaminu Sejmu, ale mam pytanie do Biura Legislacyjnego. Czy w czasie nieobecności przedstawiciela wnioskodawcy można rozpatrywać uchwałę? Dziękuję.

Legislator Robert Durlik:

Tak, oczywiście, przedstawiciel wnioskodawców jest wymagany, co do zasady, tylko przy pierwszym czytaniu, kiedy przedstawia projekt. Natomiast regulamin Sejmu nie wymaga przedstawiania poprawek przez przedstawiciela Senatu.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że pójdziemy tropem rozpatrywania poprawek zaproponowanym przez Biuro Legislacyjne. Podejrzewam, że Senat, jak zwykle, więcej ma tych poprawek legislacyjno-językowych niż merytorycznych.

W takim razie rozpoczniemy od łącznego rozpatrzenia. Przeczytam wszystkie numery poprawek. Poprawki numer: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i 34. To są wyliczone przez mnie poprawki, które rozpatrywalibyśmy łącznie. Mam pytanie do pana ministra, czy do tych poprawek rząd ma jakieś uwagi?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Marek Ratajczak:

Nie, dziękuję. Nie mamy żadnych uwag.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo.

W takim razie czy jest sprzeciw do przyjęcia tych poprawek łącznie? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła wymienione wcześniej poprawki.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 3, w której po wyrazie „naukową” dodaje się wyrazy „lub uczelnia”. Czy do tej poprawki są uwagi albo sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 3.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 8. Dodaje się tam brzmienie – „dostęp do danych i informacji, o których mowa w ust. 10 pkt 1-9, przysługuje również Naro-

dowemu Centrum Nauki, zwanemu dalej »Centrum Nauki« oraz w pkt 5 lit a dopisuje się: – „polecenie nowelizacyjne otrzymuje brzmienie:” -i tu jest odpowiednio zacytowane.

Przed pkt 4 dodaje się pkt 3 w brzmieniu – „badania podstawowe i inne zadania finansowane przez Centrum Nauki”. Czy do tej poprawki są uwagi? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw? Nie. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 8.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 10, w której w art. 1 skreśla się wyrazy „i siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” oraz wyrazy „art. 5 pkt 7 i 8” zastępuje się wyrazami „art. 5 pkt 6-8 i 10”. Czy są uwagi do tej poprawki? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 10.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 13, w której w art. 1 pkt 12 oraz w art. 13c ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyraz „w szczególności”. Bardzo proszę, pan poseł Kaźmierczak.

Poseł Jan Kaźmierczak (PO):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałbym zgłosić sprzeciw wobec przyjęcia tej poprawki. Ona jest przejawem pewnej fundamentalnej różnicy myślenia o prawie. Mianowicie o tym, czy katalogi, które są w ustawach powinny mieć charakter otwarty czy zamknięty. Tutaj mamy do czynienia ze skreśleniem wyrazu „w szczególności”, czyli domknięciem katalogu w bardzo specyficznym miejscu, które określa zakres informacji przedstawionych we wniosku o dofinansowanie zadań z obszaru nauki.

Dlaczego uważam ten obszar za specyficzny? Otóż wydaje mi się, że dość trudno, szczególnie w obszarze nauki, wymyślić wszystkie elementy, które w tym wniosku mogą się pojawić, zwłaszcza, że nauka jest miejscem generowania nowych idei, nowych pomysłów, nowych rozwiązań, nowych koncepcji. Dlatego zgłaszam sprzeciw do przyjęcia tej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stanowisko rządu.

Sekretarz stanu w MNiSW Marek Ratajczak:

Popieram propozycję odrzucenia tej poprawki.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

W takim razie głosujemy ten sprzeciw.

Kto z pań posłanek i panów posłów, chyba za bardzo chcę być *correct*, jest – będziemy głosować za przyjęciem – jest za przyjęciem poprawki nr 13? Dziękuję. (0) Kto jest przeciw? Dziękuję (15) Kto się wstrzymał? (8) Proszę o podanie wyniku.

Sekretarz Komisji Paweł Witecki:

Zero głosów za, 15 głosów przeciw, 8 głosów wstrzymujących się.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Stwierdzam, że Komisja odrzuciła poprawkę nr 13.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 16, gdzie po wyrazie „upadłościowe” dodaje się wyrazy „z przyczyn, o których mowa w art. 13 oraz w art. 361 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze”. Czy do tej poprawki są uwagi lub sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 13.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 18, gdzie w art. 1 pkt 17 w lit. b), w ust. 2 wprowadza się wyliczenie i ono otrzymuje brzmienie – „Restrukturyzacja jednostek naukowych polega na zmianie struktury organizacyjnej, struktury zatrudnienia lub określonego w statucie jednostki naukowej przedmiotu lub zakresu działania tej jednostki, w celu podniesienia poziomu prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych, w szczególności w następstwie:”. I druga część tej poprawki, która polega na skreśleniu pkt 7.

Czy do tej poprawki są uwagi? Nie ma. Czy jest sprzeciw przyjęcia? Nie ma. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 18.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 19, jak myślę – łącznie z poprawką nr 24. Tu proszę pana ministra o wystąpienie.

Sekretarz stanu w MNiSW Marek Ratajczak:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, to jest też ten element dyskusji, na którą uwagę zwrócił pan poseł Kaźmierczak, czyli kwestia szczegółowości zamykania, bądź otwierania pewnych katalogów. Chodziło o kwestie zasad przyznawania dotacji statutowej. Pierwotny zapis sprowadzał się do tego, że były wymienione fundamentalne elementy, na których powinna opierać się decyzja ministra związana z przyznaniem dotacji statutowej, ale ze względu na wszystkie sytuacje nadzwyczajne, które mogły się pojawić, postulowane było, żeby towarzyszył temu zapis, że te kryteria należy uwzględniać w szczególności. To wzbudziło sporo wątpliwości podczas dyskusji i na posiedzeniu komisji senackiej. Po długiej dyskusji, komisja senacka zaproponowała przyjęcie rozwiązania polegającego na zapisie, który pomija sformułowanie „w szczególności”, ale za to zawiera również, i to jest przedmiot poprawki nr 24, bardzo istotny pkt 7 – „W szczególnych sytuacjach wynikających ze zdarzeń losowych, minister może ustalić wysokość dotacji, o której mowa (...) z uwzględnieniem innych okoliczności...”. Dyskusja głównie dotyczyła tego, że zwracaliśmy uwagę na problem zdarzeń losowych, nieprzewidywalnych i stąd uważaliśmy, że ten zapis „w szczególności” będzie rozwiązywał ten problem.

Państwo senatorowie zwracali uwagę na to, że to może budzić wątpliwości, co do nadmiernej uznaniowości. Wydaje się, że te zapisy, które w tej chwili są proponowane, łączą idee, które nam przyświecały, jako wnioskodawcom, w ramach projektu zmian ustawy z wyeliminowaniem pewnego ryzyka, na które zwracano uwagę. Także obie te poprawki w moim przekonaniu są zasadne.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kaźmierczak.

Poseł Jan Kaźmierczak (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, chciałbym tylko powiedzieć, w nawiązaniu do mojej wcześniejszej wypowiedzi, że nie jestem genetycznie uwarunkowany na nie w zakresie katalogów zamkniętych czy otwartych. Natomiast to, co przed chwilą powiedział pan minister Ratajczak – w tym przypadku mamy z kolei do czynienia z sytuacją, kiedy otwarcie katalogu może rzeczywiście powodować nadmierną uznaniowość oceny. W związku z tym generalnie wydaje mi się, że podejście, takie wtedy kiedy mówimy o kryteriach oceny katalog zamykamy. Natomiast wtedy kiedy, w szczególnych warunkach, mówimy o elementach, które tworzą pewien zbiór danych, np. w zakresie wniosku ten katalog może być otwarty, jest to podejście właściwe i chciałbym powiedzieć, że w pełni popieram wniosek senatorów o wprowadzenie takiej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Czy jest zdanie odmienne? Chciałbym również zauważyć, że do sytuacji losowych należy uderzenie pioruna. Mam nadzieję, że tego nie będziemy rozpatrywać.

Czy jest sprzeciw przyjęcia poprawki nr 19 łącznie z poprawką nr 24. Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisją przyjęła obie poprawki.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 22. Tutaj artykuł zostaje zmieniony i otrzymuje brzmienie, część artykułu – „wysokość dotacji na działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ustalonej na podstawie algorytmu określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 19 ust. 7, przyznanej jednostce budżetowej w poprzednim roku”. Czy do tego zapisu są uwagi lub sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 22.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 33. W art. 3 w pkt 3, we wprowadzeniu do wyliczenia, po użytym dwukrotnie wyrazie „eksperta” dodaje się wyrazy „lub członka zespołu ekspertów”. Natomiast w ust. 5 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu – „Przepis stosuje się również do ocen i opinii sporządzonych przez zespół ekspertów, w skład którego wchodziła osoba wyłączona z postępowania w sprawie danego wniosku zgodnie z ust. 4”. Czy do tej poprawki są uwagi lub sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 33.

Przystępujemy do rozpatrzenia poprawki nr 35. W art. 4 w pkt 4, w art. 22, w ust. 4 dodaje się danie drugie w brzmieniu – „Wysokość wynagrodzenia ustala dyrektor” i skreśla się ust. 6. Pan minister, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MNiSW Marek Ratajczak:

Szanowni państwo, jestem zobowiązany do zaprezentowania opinii Ministra Finansów, który wobec tej poprawki Senatu zgłosił swoje wątpliwości. Pragnę przypomnieć, że ta poprawka sprowadza się do wyrównania zapisów w ustawach regulujących funkcjonowanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i Narodowego Centrum Nauki. Do tej pory było tak, że ustawa o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju przewiduje, że to dyrektor, w ramach przyznanego limitu środków, decyduje o wysokości stawek za, chociażby, recenzje w ramach różnego rodzaju konkursów ogłaszanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Natomiast ustawa o Narodowym Centrum Nauki stanowiła, że ta sama kwestia jest regulowana drogą rozporządzenia ministra.

Poprawka, która została zaproponowana przez Senat i ostatecznie przyjęta w głosowaniu, sprowadza się do tego, że w obu agencjach miałyby obowiązywać zasada, że to dyrektorzy obu agencji, w ramach limitu przyznanego środków, decydują o wysokości poszczególnych stawek. Oczywiście można dyskutować na temat tego, które rozwiązanie ma jakie zalety i jakie wady. Rozwiązanie, że jest limit, którym swobodnie dysponuje dyrektor, może rodzić pytanie, czy nie będzie tendencji do tego, by ten limit w całości za każdym razem wykorzystać. Z kolei rozwiązanie, że stawki ustala minister drogą rozporządzenia, grozi sytuacją, którą ćwiczymy w praktyce, czyli że nie jesteśmy, tak naprawdę, w stanie przewidzieć ile konkursów będzie ostatecznie ogłoszonych przez agencje.

To raczej jesteśmy w stanie przewidzieć, ale nie jesteśmy w stanie przewidzieć ile zostanie zgłoszonych wniosków, jaki będzie poziom pracochłonności oceny tych wniosków, dokładnej liczby recenzji, w związku z tym, jeżeli minister drogą rozporządzenia ustala sztywne stawki, to z kolei naraża się na ryzyko regularnej informacji, że liczba wniosków, które napływają, w relacji do przyznanego środków... kończy się tym, że pojawia się wniosek o zwiększenie puli środków na recenzje, ponieważ przy tych sztywnych stawkach nie można przeprowadzić całego procesu oceny, do którego z kolei agencja jest zobowiązana, a nie może, powołując się na brak środków, odmówić przeprowadzenia już ogłoszonej procedury konkursowej, ze wszystkimi tego konsekwencjami.

Dlatego informując o tym stanowisku Ministra Finansów, który nie jest zwolennikiem tej poprawki, chciałbym powiedzieć, że w moim przekonaniu, przy pełnej świadomości, że każde rozwiązanie może mieć swoje zalety, swoje wady, osobiście uważam, że poprawka wprowadzona przez Senat ma swoje uzasadnienie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję. Czy na sali jest przedstawiciel Narodowego Centrum Nauki? Proszę bardzo. To ważne, żeby strona zainteresowana mogła się wypowiedzieć.

Wicedyrektor Narodowego Centrum Nauki Tomasz Bzukała:

Panie przewodniczący, mogę tylko potwierdzić to stanowisko, które przedstawił pan minister Ratajczak. Biorąc pod uwagę terminy, które ministerstwo nauki przedstawia do przekazania materiałów planistycznych, tj. do III kwartału roku poprzedzającego rok, w którym są składane wnioski, bardzo trudno jest przewidzieć korelację liczby wniosków, a co za tym idzie zabezpieczyć środki w budżecie na kolejny rok. Zmiana zaproponowana przez Senat, pozwoli uelastyczyć podejście do środków w stosunku do liczby wniosków zgłoszonych przez naukowców. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Paweł Bauć (TR):

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś inne głosy? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw przyjęcia poprawki nr 35? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła poprawkę nr 35.

Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie przedstawionego nam sprawozdania senackiego. W takim razie proszę – wybieramy posła-sprawozdawcę. Czy pan poseł Jan Kaźmierczak będzie chciał kontynuować? Dziękuję. Stwierdzam, że pan poseł wyraził zgodę.

Czy jest sprzeciw aby pan poseł Kaźmierczak był posłem-sprawozdawcą? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja wybrała pana posła na sprawozdawcę.

Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany. Informuję, że protokół z posiedzenia wraz z pełnym zapisem jego przebiegu będzie dostępny w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.